

Kõver sõõr.

Gerald Verner'i kriminaalromaan.

10

XIV.

Helen tuleb koju.

Nagu oleks keegi kannul, põgenes Helen Kenton pimeduses ja koledeas vihmajärg. Viilistades tulid hingetõmbed läbi kokkulihtunud hammaste. Sõda tagus metsikult.

Pimesed tormas ta edasi. Sageli kumistas jalg ebataasasel pinnal, siis olid jälle ees punjuured, mis takistasid jooksu.

Tema parem käel, mis peitus tumesinise vihmamantli taskus, hoidis väikest automaatpüstoli pära.

Viivaks oli ta kaotanud igasuguse orienteerimisevõime, — ainult üks mõte liikus peas: nii kaugete kui võimalik sellist majast, kust ta praegu oli põgenenud.

Teda nähti, — seda ta teadis, aga ta soovis sõdameest, et teda ära ei tuntud.

Rohkem õnneliku juhuse kui orienteerimisevõime tõttu jõudis ta viimaks maanteele, mis viis Valge Maja juure. Toetudes vastu puud selis ta pilgu ja tõmbas hinge. Nõõd tuli võtta kokku tahtejõud, et saada järele ehmatusest, mis teda oli vallanud ja meeled segi ajanud.

Suure pingutusega õnnestus tal mõne aja pärast tagasi saada tasakaalu. Ta ei suutnud veel kalnelt aru saada, aga mõtlesid hakkasid juba loogilisemalt töötama.

Viimaks läks ta edasi. Nõõd oli tema kõnnak kindlam, sõda ei tagunud enam nii metsikult.

Ta jõudis maantee lõppu ja käändus vasakult kiiret külastamavale. Ühtki valguskiirt ei tundunud väikestest majadest, mis asusid mõlemal pool teed. Ehkki ta tähelepanelikult iga varju tee peal silmitses, ei näinud ta ainuatski elavat olendit.

Nõõd oli ta jõudnud tee kõrgemale kohale. Siit läks pikkamisi allapoole. Eemal paistis Valge Maja suur värav, — aal ootas julgeolek.

Aga värin läbis tas liikumist, — nõõd al-

les tundis ta, kuidas õine pigutus teda oli nõrgestanud.

Pilguka peatus ta värava juures, vantas kähku ringi ja hädus selle maja ees haavavate puude varju. Tema jalge all rudises niiske kruus. Ruttu astus ta murule, mis asus mõlemal pool teed. Tiheleas rohus vaibusid sammud. Käratult edasi rüüstas jõudis ta viimaks, kergendatult hinge tõmmates, uksele.

Ta võttis vihmamantli vasakust taskust võtme, aga kestis tõkk aega, enne kui ta sai selle oma värava kähga pistet lukkudeks.

Ta astus üle ääve ja tahtis nat lukku keerata, kui hallis äkki valgeks läks.

Helen võpatas. Viilistades tuli hingedhki läbi hammaste. Siis pöördus ta ümber.

Latal trepialal seisis Jack. — Tema käsi pukas veel lihtajal.

„Sina, — ema?“ sosistas ta, ja ema nägi, kuidas tema kahvatuend nägu oli kaetud hügiga. „Kust sina tulud?“

„Ära nägi sinu hallist!“ vastas Helen tasakesi. „Sa äratad veel kogu maja.“

Ta oli toibunud ehmatusest, mis teda oli vallanud poja äkilisel ilmumisel, ja katkus raskest rüvi ette ükanta. Jack nägi, et ta oma väravale kähga sellega toime ei tulnud, ja läks appi. Hooliga ja käratult tõmmas ta rüvi ette ja pani ketiotsa haaki.

„Tule elutappa!“ ütles Helen Kenton nii tasakesi, et Jack vaevalt kuulis. Poeg võttis tal käe alt kinni ja viis ta suure ruumi.

Siis läks ta takasi halli kuestutama lampl. Kui ta tagasi tuli, oli ema istunud tugitooli leentle kamina ette. Alles nõõd märkas Helen, et poeg oli ka liiristeta.

„Ema, kus sa oled?“ küsis Jack uuesti, kui ta ukse enda järel oli sulgenud.

Helen ütles tas keeleotsaga kuivamaid huuli.

„Ma ei saanud magada,“ vastas ta, nägu kõrvale pöörates, sest tal oli raske vale-

tada. „Seepärast tahtsin minna veldi jalutama.“

„Või nii?“ vastas noormees rahulikult. Kui Helen talle karmas silma heita, nägi ta, kuidas teine teda uurivalt silmitses. „Oma see ainus põhjus, seepärast sa välja läksid?“

„Muidugi!“ Tal õnnestus seda öelda veevra tooniga. „Müüsin muu põhjus tõhe mulle alla pidanud olemata.“

Poeg ei vastanud kohe. Tema sõrmed mängisid nippasajana, mis seisis kamina-astmel. „Kas sa käisid vahest Grindley villa läheduses?“ küsis ta järsku.

„Ei,“ tõukas Helen Kenton sõna suust ja pidas vajalikuks seda veel peaarutamisega alla kriiputada. „Kuidas sa selle peale tulid?“

Jack keerutas väikest rohelist nippasja sõrmede vahel.

„Cashman tapeti seal täna öösel,“ sõnas ta arusaelselt. Helen Kenton sõnu oli ökski vana ning sissevõjunud.

„Kust sina seda tead?“ küsis ta vostnal.

„Ka mina ei saanud magama läbida.“ Jack vaatas emale uurivalt silma. „Ka mina — käisin täna öösel välja.“

Helen Kentoni vaaruses kuuldus õhtulsi karjet ja oiet. Jack enneldus kamina juurest, astus ema juure ja pani käe ta õlale.

„Ema, — seepärast sa ei taha öelda mulle tõtt?“ küsis ta maheda häälega.

Helen pani oma käe poja käele ja surus seda tugevasti. Ta ei lausunud sõnagi.

Jack ootas pikku, siis kordas ta oma küsimust. Ema tõstis pea ja vaatas talle huulte tõmmeldes otsa. Ära suust ei tulnud mingit häält. Siis tekkis silme ette loor, nagu tõmbus valuliselt krimpsum, — Helen Kenton nuttis, — alust teatud vahesegade järel nukuksides ja pärast ikka meelehulmalt ning meelehulmalt, kuni kogu tema habras keha lõppus.

XV.

Mis Deckeril öelda on.

Dr Bisham viis mr. Buddi ning Foley oma autos Dene Close'i, kus neli võitis vastu unine ja täiesti segadusse sattunud teener. Kui nad avasid haitia seadid, märkasid nad tarapooli pooleldi rihetatud pikakavulit merat, kes oli rüha erutatud ja kes oli, nagu varsti selgus, majavalitseja.

Foley küsimuste peale andsid ebmunud teenrid kaunis arusaadava seletuse sündmuse kohta.

Teener, kes neli vastu võttis, oli esimesena avastanud sissemurdja. Kuna tal põgus uni oli ja ta vähimagi kära peale ärkas, põlnud see imaks panna. Varsti pärast

kesköööd jahmes ta unest ja arvas kuulvat alumsel korral kära.

Ta teadis, et härrast põlnud kodus ja oletas alul, et keegi teenijaskonnast oli hülgestunud Seepärast tõusis ta, tõmbas kuuse selja ja läks alla vaatama. Jõudnud halli, nägi ta rõõpupa viia ukse vahet, mis oli pooleli jäetud, kitsas valgustitruu tõi talle pimedasse ruumi. Nüüd ärkas tema ennakordsele mõtte, et talle toas võis viibida mõni sissemurdja.

Tasakeegi hilia ta ukse juure ja vaatas välja. Kirjutusala-lampo põles. Ise kirjutusala kallutus keegi naise ning soris teinikalt laiale pandud päbereis.

Kokkudes astus ta sammuga tagasi, et sissemurdjat paremini silmitseda. Kõrmasid aga libedat parketi ja padi lingist kinni võttes, ei mitte kokkuda.

See kära äratas naise kirjutusala taga. Viimane põrkas kõhvi rüa kõrvale ja põlvnes väikiselt läbi loheise ukse, mis viis aeda. Teener oli jälle püsti karanud, ruttas talle järele, aga ei näinud pimedas ja viimase võõrast enam jälgegi.

Pärast seda oli ta majja tagasi läinud ja äratanud majavalitseja. Tema korraldusel oli ta helistanud mr Grindley villasse, teades, et härra peidi järgma ööks ainsa.

„Kas te näkiste naise nägu?“ küsis mr. Budd.

„Ei.“ Teener raputas pead. „Ma nägin ainult, et daam oli keemist kaustu ja kandis tumesinist vihmamantlit.“

„Näidake mulle nüüd rõõtuba!“ sõnas tõsase deketiiv.

Suur elektrikroonlühtrid põles. Selle pimestava valguses näidati kõik esemed seletati. Kirjutusala laekad olid vägivaidsest vähe kiirud ja nende stu laule näidati. Klaasuke oli püsti ja sealt tuli, seletati heledast vaibast erinedes — kirjutusala taga rüa märki jälgi.

„Kas klaasuke on teaduselt seest lõvutatud?“ küsis Roosikaraler.

Majavalitseja, kes nendega kaasas oli tulnud, noortas. „Mina sülen kõik ukseid ning aknad, enne kui lähen magama.“

Mr. Budd astus klaasuke juure ja vaatles rüti. Pimedad olid väljaspoolt värviliseks välia muutud, — seda kinnitatiid mitmed paralleelsed jooned läikival vasel. Teine väikeem rüti, mis uksele liaka oli pandud, rippos lahtiselt alla; see oli nähtavasti oma kohalt välia hävitatud.

Esimesel pilgul väle näha, et see oli asustamata rüti. Kõrvaline võlmur oleks klamist läbi välia läinud, käe aseks platund ja rüti eest lõkkanud. See oli kõrgem ning teat vähem lärm. Mr. Budd vaatas teavasti and.

„Müüsin muu põhjus tõhe mulle alla pidanud olemata.“

Teener astus tema kõrvale ja näitas käega.

„Sealt üle mura, sir. Kaotasin ta seel põrsaste juures silmist.“

Põrsaid polnud näha. Mr. Budd oletas, et need olid teispoori mure.

Ta palus majavalitsejalt taskulambi, keeras selle põlema ja astus krusasele teele. Kui ta seda valgustas, nägi ta teist jäljedepaarti, mis viis niidetud murule.

Isari sila, kui teener poleks näinud, et sissemurija oli naine, oleksid jäljed seda kindlasti tõendanud. Murul polnud jäljed nii selgesti nähtavad, aga mr. Buddi õnneksuudele ei neid mõnda sammuda tiheda loorberipuukheki, mis asus otse klaustrisse viia.

Sin palus selgesti põrsastiku järgi Kus noine endale tee läbi põrsaste oli rajanud, oli murud oksa ja pehme maa üles tuhmitud.

Näki tava leidus okastrastad, mis püüas arvataksit sir Joseph Cashmani kruntil. Selle tava algas nõlvak, mille jalal oli kitsas jalatee. Kahtlemata oli põrsastik valitud selle, sest mr. Budd leidis okastrastad rükkese sinist kalevit.

See oli just niisugune rüe, millest valmistati vihmamantleid, ja see sobis täiesti kirjeldusele, mille teener oli annud naise kohta. Nõlvaku) paistis järgi, mis tõmbetas, et naine rütates sageli oli hõlpsenud; aga kui ühe detektiiv suuri vaeva teinud alla oli roninud, veendus ta, et selle pind oli liika kõva ja et seal ei paistnud alustki jälge.

Mr. Budd püüas väikese kaleviki tasukuse ja liika majja tagasi.

Foley kuulas parajasti üle ühe teenrit, aga kui mr. Budd klaustrast astas astu, jättis ta lause pooleli ja vaatas talle küsilvalt otsa.

„Kas avastasid midagi?“

Sõber teatas, mis ta oli leidnud Foley korteris kuule.

„Niipalju kui mina mõistain, oli kell veerand öks, kui teener kuulis all kära jällekrut ei saa naisel olla tegemist tolle teise aadega.“

Mr. Budd talpas, et Foley vihas sir Josephi tapmisele, millest ta seni polnud lausunud ei majavalitsejale ega kellelegi teisele teenitakonnast.

„Sellest ei saa olla juttu,“ mõõelis ta. „Kui ta autot ei kasutanud, ei võinud ta selle ajaga minna ühe majja juurest teieni.“

„See muudab asja veel keerulisemaks,“ püüas Foley ja sügas nõutult lõuna. „Mis on sellel naisel tegemist tolle ajaga, ja mida, pagan võtku, otsia ta?“

Mr. Budd heitis pilgu paberitele, mis lebasid laual, ning sulges poolelasi silmad.

„Kuhjuku ei saa kindlaks teha, kas silt

puudub mõni dokument. Ainult Cashman oleks võinud meile seda öelda.“

„Sir Joseph ei hoid kirjutasina laekas-tes midagi väärtuslikku,“ ruttas innukalt seletama majavalitseja. Ta pahasdas, et ta seni tagaplaanile oli jäetud „Kõik tähtsad dokumendid on lukustatud teraskapis.“

„Teraskapis!“ Mr. Budd vaatas uniselt ringi. „Mina ei näe mingit kappi.“

Üleolevalt muretatades läks teener ühe seinu juure ja pani kile kapi tammele uksele.

„Sir Joseph lasks kapi alla sisse mõõrida. Tema ei tahtnud, et rüa saaks rikunud inetu teraskapi läbi.“

Ronikavalis silmistee üürivalt kappi. See oli lukus ja sissemurija polnud nähtavasti seda poodutanud. Budd ei oodanud ka muud Nait häitrit, enne kui ta jõudis pealiskaudselt läbi vaadata laual vedele-vaid pabereid. Ja kui mõelda tema kohma-ka sisestunimisevõlle, oli enam kui kindel, et ta kappi ilalgi poleks lahti saanud.

Pabereid vaadates valus, et neil polnud täpselelt mingit väärtust. Suuremalt jaolt oli siin tegemist maketud ja maksmata-ksõud arvetele, mis mõeldinate ärikirja-dega, milles oli hetu aktiivate mõõgit ja vastut. See oli kõik.

Ametnikel polnud midagi teha. Nad nõulisid ühildalt ja otsustasid sila teatada teenitakonnale nende härra traagilisest lõnnst. Siis lahkusid nad Dene Close'ist ja selle seadete elanike juurest ning läksid tagasi Grindley villasse.

Kuna mr. Blisbam heid koju sõites kaa-za oli võtnud ja Dene Close'i juures kaa-laknud, pidid nad mõld jala tagasi minema. Kohale jõudnud, nägid nad, et mr. Grindley oli äratanud Eve ning teenitakonna.

Vanamene istus sõdruks. Cecily ja mõlema kohalejäänud ametnikuga elutsas ning M kohvi. Tänuilikut võtsid mr. Budd ning Foley vastu kutsa latuda nende seital. — Nad olid västnud ning lõhmitõjad.

Mr. Grindley oli uudishimulik, mis Dene Close'is oli juhtunud ja esitas ühe küsimuse teise järele. Ametnikud vastasid nii ühildalt kui võisid.

„See on muile täiesti arusaamatu,“ seletas Grindley lõppeks. Tema kollakal nõi peegeldus nõutust. „Täiesti arusaamatu! Seal haudutakse midagi kuratlikku, — ma ei saaks, et kardam hirmuast. Ma loodan teile, mu härrad, et minuga midagi ei juhtu, kas mõistate? Ma nõuan kategoori-iliselt, et mind valvatakse hooliga.“

Foley katkus vanamoele rahustada, aga Cashmani surm näis rõõvinud temalt vii-mase usalduse politsei vastu.

(Järgneb)

Taksoautos.

Ch. Tourquet.

Autojuht Kostronov, endine Vene keiserliku kaardiväe ohvitser, sai saavalt peatuda, kui talle Place de Theatre Francaise'ilt vilpas narvlikult vaike, punajukkeline härra. Härra Turiarauli. Kaunite kunstide juhtivaid tegelasi, keda ta büroosist oli liig kama kinni pidanud, kartis hilineda lõuale tuttavasse Ollbeuf'de perekonda, kus pidi kohtama preili Basinguoliga, kellega teda taheti teha alla panna.

Suurima kiirusega tõttas ta seepärast müüdi auto juure, ent temaga ühel ajal hüppas vastasusest täiepeaksela sisse ämblikutaoline kehaga preili Cervier, kutselt kirikirjutaja. Mõlemad pörkasid peadpidi tugavasti kokku, nii et kukkusid poolimaiseit autopistjadole ja kõik mõtted nende ajades sulisid kokku tihedaks uduka, kuna kõrrus kõlasid heledasti peksijale nii karjend kullukest. Viimaks nad siiski talpasid vihaselt üksteisele otse vaadata, kui Kostronov pöördus läbi kõrvaleliikunud aknaruudu nende poole ja küsis oma venepärase hääldamisega:

„Palun, kuhu ma pean sõitma?“

Kaks häält vastas korraga:

„137, Place du Tetra, Montmartre'is.“

„99, Rue des Artistes, Montsour.“

Preili Cervier muutus näost ja silme kergilt: „Ma kutsusin auto enne, palun.“

„Oleneb sellest, millist autot te kutsusite,“ turistas härra Turiarauli ärritatult ja valmis lausegustele tarustale.

„Just sedasama takso, mu härra, te teate seda väga hästi. Niisil, palun, astuge välja.“

„Si, teie peate välja astuma, armuline proua. Auto peatus minu kutses peale. Eks ole, juht!“

„Mulle on ükskõik, keda ma sõidutan,“ vastas kolonel Kostronov, „aga seda härrat ma nägigi küll enne.“

„Te valekate,“ tuli nagu kajaka kisa preili Cervier huultelt. „Te peatusite minu hääde peale... Mu härra, mul on väga kiire, ja — ma olen naine. Kas ma's tõesti pean teile seda meenutama?“

„See pole põhjuseks, et mees ei tohiks sõida oma õigust.“

„Te peate järele andma, kui te ei taha olla lontrus.“

„Parim olla lontrus kui eesel.“

„Noh, siis soorin õnne. Iseloomustasite end praegu päris õieti. Aga ma pole üks neist, kes lausevad endale kõik meeldida. Hoidke end.“

Vihaselt rebeliseena vastas punapea mao pilguga preilile otse.

„Ma ei karda teid. Ma annan teile head nõu minuga mitte teid aorida. Ma annan, teid on rohkem põhjust ettevaatlik olla kui minul.“

„Nüüd aga on küllasti!“ segas Kostronov vahele. „Palun, astuge möödnad välja.“

„Seda ma veel näeme!“ hüdasid mõlemad autoistujad ühest suust.

„Siis peate tasuma mulle kioatunud aja.“

Ja rahulikult surus ta väikese valge lipu alla, märgika, et takso hakkas töötama.

Härra Turiarauli võttis jälle sõna:

„Kas te tõesti ei suuda aru saada, armuline proua, et teie jonnakas midagi ei ajta? Jään autosse seepärast, et mul on selleski õigus, ja palun veel kord tõsiselt — nii kahju kui mul seljest ka on — vabastada mind teie meeldivast seltskonnast, sest mind eodatakse. Mina teie asemel lahkuksin kohe.“

„Teie võib-olla küll, aga mina mitte. Ootan, kuni tuleb politsei.“

„Kuidas soovite! Sõitke edasi, juht. Place du Tetra! Kui armuline proua järele mõtleb, küllap ta siis peatada laseb.“

Autojuht käivitas mootori. Ta andis täisgaasi, lõikas teravalt kurve ja püüdis oma seltsimeestest mööda sõita. Aeg-ajalt vahetas ta nendega, kes teda tänavanurkadel ei tahtnud mööda lasta, pilkavaid märkusi ja ootas aega inimse imetustatavat kõrgust, kes oskab kohaneda iga olukorraga.

See julgus tegi preili Cervier' poega keeletuks. Lõppeks suutis ta kogeldas: „Aga see on ju otse rõõvimine!“

„Ja milline veel!“ naeris Turiarauli sardoniliselt.

„Ja mis õigusega?“

„Kui mul oleks selleski õigus, siis poleks see enam rõõvimine, armuline proua.“

„Preili, palun!“ õlendas rõõvitav värisevi hääli.

„Vabandust, kuid ma pidasin teid mõneks ämmaka.“

„Häbemata! Aga muid ei või ja teie „hoost kasvatusel“ eodategi.“

Ta püüdis põlglikult naerda, kuid see kõlas väga algelalt, nii mõjus talle väikese mehe meelekindluse. Viimaks küsis ta, näol hirmunud kaelkirjaku liigutav ilme:

„Kuhu te mu õige viite?“

„Me sõidame Place du Tetra'le, mu preili. Aga kui peaks avanema võimalus, siis vihkst teid meeleldi mõnele üksikule saarele. Teid tarvitseb vaid kätt tõsta ja ma laasen auto kohe peatada.“

„Milline vaimukas nali!“

